

مسیرهای دستیابی به شبکه‌ها، انجمن‌ها و منابع علمی روان‌شناختی

Websites for psychological research

scopus

<https://www.scopus.com/>

اسکوپوس

اسکوپوس بزرگترین پایگاه اطلاعاتی در جهان است. این پایگاه، یک موتور جستجوگر پیشرفته است که برای پژوهشگران در سرتاسر دنیا این امکان را فراهم می‌کند تا بدون واسطه بتوانند به آثار یکدیگر دسترسی داشته باشند و به اطلاعات جامعی از علوم مختلف مانند تکنولوژی، پزشکی، علوم اجتماعی، هنر و علوم انسانی دست یابند. اطلاعات این پایگاه شامل مجلات علمی، کتاب‌ها و مقاله‌های کنفرانسی و داده‌های متفاوت علمی دیگر است. اسکوپوس به عنوان یک پایگاه اطلاعاتی، ابزاری قدرتمند را برای کشف و تحلیل اطلاعات در اختیار پژوهشگران، کتابخانه‌ها و مدیران نهادهای پژوهشی قرار می‌دهد.

این پایگاه اطلاعاتی در سرتاسر جهان توسط بیش از ۳۰۰۰ مؤسسه دانشگاهی، دولتی و شرکتی بزرگ مورد استفاده قرار می‌گیرد. این میزان استفاده خود به‌نوعی نشان‌دهنده اهمیت این پایگاه است. ارائه‌کننده این پایگاه اطلاعاتی مؤسسه معتبر الزویر است. این پایگاه در سال ۲۰۰۴ راه‌اندازی شد و در حال حاضر بیش از ۶۰ میلیون منبع اطلاعاتی را در خود جای داده است که حدود ۱۰ میلیون از منابع اطلاعاتی آن به صورت دسترسی آزاد در اختیار اعضا قرار دارد. در خصوص مواردی که دسترسی آزاد به آن‌ها امکان‌پذیر نیست چکیده مطالب آن برای آشنایی کوتاه موجود است. به‌علاوه این پایگاه شامل بیش از ۱۹۴ هزار نسخه الکترونیک کتاب و ۵ هزار ناشر از نقاط مختلف جهان است که منبع بزرگ و ارزشمندی را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهد.

می‌توان گفت این پایگاه اطلاعاتی، دو سطح مختلف دسترسی را برای مخاطبان خود ایجاد کرده است. سطح اول شامل پیش‌نمایشی از این پایگاه اطلاعاتی و در دسترس عموم و سطح دوم آن با عضویت در این پایگاه اطلاعات شامل دسترسی به تمامی مقالات و منابع موجود است.

در سطح دسترسی پیش‌نمایش می‌توان مجلاتی که تمامی مقالات آن‌ها را در خود دارد و منابعی را که اسکوپوس به آنها دسترسی دارد، مشاهده کرد. اما به دلیل محدودیت موجود در این سطح امکان ذخیره منابع اطلاعاتی وجود ندارد و برای دسترسی به منابع اطلاعاتی این بخش باید عضویت اسکوپوس را داشت.

از محاسن این پایگاه داده می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

در کنار هر مقاله اطلاعات جامع و کاملی از نویسنده، ناشر، راه‌های دسترسی به نویسنده مقاله و امکان ارجاع‌دهی مقاله نیز وجود دارد. این امکان باعث می‌شود از طریق جستجوی نام هر نویسنده به اطلاعات کاملی از نویسنده دست یافت و در صورت نیاز با نویسنده ارتباط برقرار کرد.

امکان آموزش تصویری بخش‌های مختلف و چگونگی دسترسی به منابع اطلاعاتی متفاوت سایت نیز میسر است. پژوهشگران با کمک این بخش می‌توانند بدون مشکل و به راحتی بخش‌های مختلف این پایگاه اطلاعاتی را مورد بررسی و استفاده قرار دهند.

اسکوپوس برای پژوهشگر این امکان را فراهم می‌سازد تا افراد سرآمد در قلمرو حرفه‌ای خود را پیدا کند.

اسکوپوس به صورت روزانه به‌روزرسانی می‌شود. هر روز اطلاعات مختلف را توسط کارشناسان خود از نقاط مختلف جهان جمع‌آوری می‌کند و پس از ارزیابی کامل در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد.

اسکوپوس امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی بسیار قدیمی را نیز فراهم می‌کند. دسترسی به منابع اطلاعاتی قدیمی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. یکی از مشکلاتی که پژوهشگر در طول جستجو با آن روبرو می‌شود، منبع اطلاعات مورد نیاز برای سال‌های خیلی دور است. به دلیل اینکه در سال‌های قبل از ۱۹۷۰ وجود پایگاه اطلاعاتی و موتورهای جستجوگر رواج نداشته، پیدا کردن این اطلاعات بسیار دشوار است و کمتر موتور جستجوگری وجود دارد که بتواند این اطلاعات را در خود جای داده باشد. اسکوپوس یکی از این موتورهای جستجوگر است که مشتمل بر بیش از ۶ میلیون منبع اطلاعاتی از سال ۱۷۸۸ تا ۱۹۷۰ است، که بی‌تردید گنجینه‌ای گران‌بها برای پژوهشگران است.

از مزایای دیگر این پایگاه اطلاعاتی امکان بررسی یک مجله به طور کامل است. پژوهشگر می‌تواند با استفاده از این پایگاه اطلاعاتی، اطلاعات کامل هر مجله شامل ناشر، سال‌های انتشار مجله، رتبه مجله در شاخص رتبه‌بندی جهانی مجلات، شابک و همین‌طور میزان ارجاعات سالانه هر مجله را مشاهده کند که این بخش به پژوهشگر کمک می‌کند مجلات برتر در زمینه پژوهشی خود را بیابد. یکی از امکانات منحصر به فرد این پایگاه اطلاعاتی آن است که پژوهشگر با عضویت در سایت برای مطلع شدن از پژوهش‌های جدید پژوهشگران، قسمت اطلاع دادن به من را انتخاب می‌کند. با استفاده از این بخش پژوهشگر بلافاصله بعد از بارگذاری اطلاعات جدید توسط دیگر پژوهشگران از آن با خبر می‌شود.

محمد دربان

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب